

4 oktober 2010 34. årgang

BYFORENINGEN FOR ODENSE

PAKHUSGÅRDEN

DEN NY TIETGENSKOLE

JAKOBSKIRKEN

KMD

DET FYNske KUNSTAKADEMI

7.	oktober	side	4
13.	oktober	side	5
2.	november	side	14
10.	november	side	15
3.	december	side	19

WWW.ODENSEBYFORENING.DK

BYFORENINGEN FOR ODENSE

FORMAND:

Bo Vietz
Cederfeldsvej 14, 5230 Odense M
Tlf.: 66 14 67 25
E-mail: bovietz@gmail.com

NÆSTFORMAND:

Jens Ulrik Rasmussen
Søhusvej 49, 5270 Odense N
Tlf.: 66 18 64 38

SEKRETÆR:

Birte Landorph
Bergendals Alle 14, 5250 Odense SV
Tlf.: 66 13 11 75
E-mail: b.d.landorph@post.tele.dk

KASSERER:

Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C
Tlf.: 65 91 01 42
E-mail: kasserer@odensebyforening.dk

REDAKTØR:

Blad og hjemmeside
Lennart Greig
Tlf.: 98 38 30 49
E-mail: lennart@greig.dk

ØVRIG BESTYRELSE:

Andreas Isager
Thorslundsvej 6, 5000 Odense C
Tlf.: 66 13 92 10
E-mail: ai@isagerarkitekter.dk

Jarl Abrahamsen
Østrupvej 21, Tarup, 5210 Odense NV
Tlf.: 25 54 43 86
E-mail: jarlabrahamsen@hotmail.com

SUPPLEANTER:

Flemming Wedell
Tlf.: 66 14 18 14
E-mail: fw@fwfoto.dk

Helga Brøndum
Tlf.: 66 11 68 18
E-mail: h.broendum@gmail.com

Frederik Karmdal
Tlf.: 22 43 45 50
E-mail: karmdal@gmail.com

ODINPRISEN 2009

ved Birte Landorph

foto: Flemming Wedell

Odinprisen 2009, der som tidligere beskrevet består af en bronzepalke udsmykket med en ravnevinge skabt af billedhuggeren Eiler Madsen, tildeltes Odense ny Silopakhus ved Byggeselskabet Olav de Linde ved en festlighed fredag den 20. august på adressen Havnegade 5.

Byforeningen for Odense hædrede dermed et initiativ, en målrettet tankegang og en stor offervilje udvist af Byggeselskabet Olav de Linde.

I et tæt samarbejde med arkitekt Otto Wagner, Archidea har selskabet på fornem vis sørget for, at det gamle havneområde bevarer en markant bygning som i tiden fremover vil stå som et vidnesbyrd om, at Odense engang var landets førende industriby med stor aktivitet på havnen.

Byforeningens formand arkitekt Bo Vietz takkede i sin hyldesttale byggeselskabet for den fremsynethed og det mod, der var udvist ved gennemførelsen af den krævende og meget omfattende restaurering, opbygning og indretning af den store bygning.

Olav de Linde var selv til stede og fortalte om sit første besøg i bygningen sammen med arkitekt Otto Wagner.

foto: Flemming Wedell

Ved prisuddelingen fik Olav de Linde overrakt Odinprisen i form af den nye plakette af formand Bo Vietz. Her holder han en takketale. Han fortalte også om bygningsrenoveringen fra første besøg på stedet til de første lejere kunne flytte ind.

Et stort antal duer havde slået sig ned i bygningen i selskab med et ukendt antal edderkopper og de to måtte bane sig vej gennem 5-8 cm dueefterladenskaber og masser af spindelvæv. Og som Otto Wagner supplerede, så var der ikke elektricitet i bygningen, så besigtigelsen af herlighederne foregik i skæret fra Olav de Linde's mobiltelefon!

Men alle strabadserne til trods, så var en proces sat i gang, og som Olav de Linde sagde i sin tale, så var det ikke alene med stor entusiasme at medarbejdere og samarbejdspartnere gik i gang med opgaven, men også med stor ydmyghed.

Materialer blev, med stor forsigtighed pillet ned, og meget blev genanvendt, herunder bl.a. store mængder mursten, som blev renset. Ekstra sten blev fremstillet efter gammel opskrift hos Petersens teglværk på Als så farve og struktur svarede til det oprindelige.

Olav de Linde takkede sine medarbejdere og samarbejdspartnere for en konstruktiv og entusiastisk ånd under hele arbejdsprocessen, ligesom han rettede en tak til Byforeningen for påskønnelsen.

De mange deltager i prisoverrækkelsen fik lejlighed til at se detaljerne i bygningen, som gjorde et stort indtryk. Fra toppen af siloen er udsigten over havnen og byen imponerende.

Der var ikke spor af hverken duer eller edderkopper i bygningen, men smukke, lyse kontorer, som allerede er taget i brug samt andre, som endnu er under konstruktion. Også kommende lejere vil få glæde af et rustikt, spændende og funktionelt miljø med en fin beliggenhed og med udsigt til et havneområde, som endnu engang er i hastig udvikling til glæde for hele byen og dens borgere.

BESØG PÅ PAKHUSGÅRDEN

ved chefkonsulent Niels Bech Christiansen, Byggeselskabet Olav de Linde

Luftfoto: Olav de Linde

tid	>	torsdag den 7. oktober, klokken 15 ³⁰
sted	>	Pakhusgården, Rugårdsvej 101-103
tilmelding	>	Lennart Greig 98 38 30 49 / lennart@greig.dk eller Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38
mødegebyr	>	gratis, - max. 50 deltagere

RUNDVISNING I OLAV DE LINDE'S "PAKHUSGÅRDEN"

A/S Roulunds Fabrikker på Rugårdsvej - en af odenseanerne velkendt virksomhed blev stiftet helt tilbage i 1700-tallet.

A.P. Mærsk Møller Gruppen opkøbte i 1960 en stor del af virksomheden, som bl.a. producerede kileremme, bremsebelægninger og transportbånd.

I dag findes virksomheden "kun" i Hestehaven i den sydlige del af Odense.

Den gamle del på Rugårdsvej blev solgt til byggeselskabet Olav de Linde i 2006 og blev i efteråret 2008 omdøbt til Pakhusgården. Pakhusgården, som nu rummer ca. 20.000 etagekvadratmeter, er

enten under ombygning, eller er blevet ombygget til attraktive erhvervsformål. I bedste "Olav de Linde stil" er de eksisterende overflader og synlige spærkonstruktioner bevaret.

Alternativt er murværket flere steder sandblæst eller ombygget med gamle genbrugsmursten, som det kan ses i de allerede renoverede bygninger.

Der venter os således et meget spændende besøg, som man bør tilmelde sig i god tid, da turen nok hurtigt er overtegnet.

BESØG PÅ DEN NYE TIETGENSKOLE

ved rektor Gitte Bargholt

foto: Flemming Wedell

tid	>	Onsdag den 13. oktober, klokken 19 ⁰⁰ - 21 ⁰⁰
sted	>	Tietgenskolen, Elmelundsvej 10, Odense SV
tilmelding	>	Lennart Greig 98 38 30 49 / lennart@greig.dk eller Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38
mødegebyr	>	20 kr. - max. 50 deltagere

TIETGENSKOLEN OG DEN NYE UDVIDELSE PÅ ELMELUNDSVEJ

Besøget gælder bygningerne på Elmelundsvej tegnet af arkitekt Per Kyed og indviet i 1971, hvor 2. etape nu også er færdig og indviet.

2. etape og modernisering beløber sig til ca. 56 millioner. Det har tilført 8 nye klasselokaler og bedre muligheder for bibliotek, administration samt flytning af lærerværelse til stueetagen. Hertil kommer et tip-top moderne auditorieagtigt fællesrum m.m.

Tietgenskolens centrale ledelsesfunktioner flyttes fra Nonnebakken hertil.

Karakteristisk for skolen på Elmelundsvej er mængden af kunst på væggene i etagerens forrum. Fehrs Fond og Statens Kunstfond donerede de nødvendige midler, så der på etagerne kunne ophænges kunst af Georg Poulsen (i vestibulen) og på etagerne af henholdsvis Mogens Andersen, Anna Klindt Sørensen, Ulf Rasmussen (bronzeskulpturer), Inger Hanmann og Agnete Bjerre.

Læs iøvrigt Erik Langes artikel i bladet:
ODENSEANSK HANDELSSKOLEHISTORIE

LIDT ODENSEANSK HANDELSSKOLEHISTORIE

af Erik Lange, byforeningsmedlem

foto: Flemming Wedell

Handelsundervisning i Odense op til 1954 var en "gammel" og blandet affære. Den første handelsskole blev stiftet i 1863 som "Odense Handelsforenings aftenskole" (aftenskole for kontorlærninge), senere ændret til "Handelsskolen i Odense" og efterfulgt af to andre skoler, nemlig "Odense Handelsdagsskole" (for kontorlærninge) og "Odense Købmandsskole" (aftenskole for lærlinge i detailhandelen).

Dengang var separate bygninger for skolerne ikke det normale. Man lånte/lejede sig frem, hvor lokaler kunne findes, og i Odense var der undervisning så forskellige steder som i Lahns Stiftelse i Nedergade, Jernbanegades Skole, Odense Tekniske Skole i Munke Mose, Vestre Skole, Pantheonsgade 10, Vindegade 53 og "Pigerealen" i Holsedore.

Derfor var det en stor dag, da Tietgen Skolen i 1954 skabtes som en sammenlægning af de tre skoler og al handelsun-

dervisning kunne flytte til en ny, samlet bygning på adressen Nonnebakken 9.

Men ingen havde formentligt på dette tidspunkt forudset den eksplosion i undervisningsområder og elevtal, som eftertiden skulle bringe. Derfor blev de efterfølgende ca. 40 år en fortsat række af lokale problemer/-udvidelser. Hvor mange ved mon, at der siden 1954 kan fortælles en (bygning)historie for Tietgen Skolen på følgende adresser:

1. Nonnebakken (den oprindelige bygning blev udvidet i 1960)
2. Mulernes Legatskole (Hunderupvej) og "Pigerealen" (Holsedore)
3. Thrige-Titans administrationsbygning (Tolderlundsvej)
4. Elmelundsvej (nybygget i 1971)
5. Odense Teknikum (især edb-skolen)
6. Pavillonbyggeriet på Munkebjergvænget (efter universitetets flytning til campus)
7. "Nørrehus", Ejlskovsgade & Lerchesgade

8. Rugårdsvej 286 (tidligere Nordisk Landbrugsskole. De to skoler blev sammenlagt i 1999)
9. Træko's kontorbygning i Hjallesø (Datahøjskolen)
10. Div. løse pavilloner opsat ved Nonnebakken og Elmelundsvej.

Bygningen på Elmelundsvej

Men nu er det skolen på Elmelundsvej, tegnet af arkitekt Per Kyed og indviet i 1971, besøget den 13. oktober gælder.

Bygningen kan vist bedst beskrives som et barn af sin tid. Meget stringent i form, himmelstræbende med kælder, stueetage og 5 etager. Bygget i tidens materiale: beton, hvilket ses både ude og inde. (Altanerne er løbende renoveret)

Bygningen var oprindeligt grænsen mod landbrugsarealerne mod vest. Den havde et rimeligt stort "modtagelsesværelse" i form af en ikke særlig lys vestibule med udgang først og fremmest til "salen" (samlingslokale/eksamenslokale), trapper til etagerne (klasseværelserne) og kælderen (kantine). Egentligt lukkede bygningen sig først rigtigt op på etagerne med de store forrum og vinduer med den mest pragtfulde udsigt over Odenses vestlige del samt over byen.

Bygningen er fra før oliekrisen, hvad de store vinduesarealer vel er et tegn på. Men de lærere og elever, der har arbejdet i lokalerne mod syd havde let ved at holde varmen, for den kunne ikke imødegås med noget så moderne som køling af ventilationsluften i de varme perioder. Værst var det naturligvis ved eksamen, som mange gange også blev gennemført i klasseværelserne.

Apropos klasseværelserne. Standardlokalerne, dvs. lokalerne for en stamklasse, var på 60 m² og beregnet til 16 elever! Det var dengang. Det tog ikke lang tid, før det var 30 elever, der var det normale. Så hjalp det ikke meget, at der til hvert klasseværelse var et mindre sidelokale beregnet til det på den tid opfundne gruppearbejde. Naturligvis kunne ikke alle elever arbejde i grupper i disse lokaler, men så var det meningen, at de opstillede borde og stole på gangene skulle træde til. Men det forbød brandvæsenet - og så var gruppearbejdets muligheder kun at blive i klasselokalene.

Til gengæld kunne der indrettes kontorer til f.eks. inspektører og studievejledere samt div. lagerrum i de mindre rum.

Bygningen var oprindeligt tænkt som en 1. etape, så nogen har på det tidspunkt været opmærksom på, at behovet for plads nok ville stige yderligere. Da behovet så var der og ikke mere kunne imødegås med opstilling af nogle pavilloner, kunne Undervisningsministeriet ikke lide så store skolemiljøer, som Elmelundsvej ville blive ved en udvidelse. På det tidspunkt lå universitetets pavilloner på Munkebjergvænget ubenyttede hen - og så var *der* jo plads! Den daværende Erhvervsfaglige Grunduddannelse (EFG) blev derefter samlet der.

En ikke særlig hensigtsmæssig indretning af skolen kunne ellers have været ændret ved tilføjelse af 2. etape. Lærerværelset lå på 5. sal og administrationen af skolens uddannelser lå i stueetagen. Det gav anledning til ikke så lidt transport i løbet af dagen.

Karakteristisk for for skolen på Elmelundsvej er mængden af kunst på væggene i etageres forrum. Fehrs Fond og Statens Kunstfond donerede de nødvendige midler, så der på etagerne kunne ophænges kunst af Georg Poulsen (i vestibulen) og på etagerne af henholdsvis Mogens Andersen, Anna Klindt Sørensen, Ulf Rasmussen (bronzeskulpturer), Inger Hanmann og Agnete Bjerre. Der ved blev Elmelundsvej formentligt et at de kunstnerisk bedst udsmykkede skolemiljøer - i hvert fald i Odense.

At arbejde på en handelsskole er en ganske spændende tilværelse. Politikerne på Christiansborg har elsket at lave forandringer, som skolerne derefter blot havde at implementere. Lad mig citere en tidligere leder af Handelsgymnasiet på Elmelundsvej: "...nye forandringer - det har vi det egentligt også bedst med i handelsskolen - det trykkest og mest kendte er, at vi er midt i en omstilling." En af disse med stor betydning for brugen af bygningen på Elmelundsvej var omlægningen af handelsgymnasiet til en egentlig 3-årig uddannelse. Dermed ophørte den model, der bedst kunne beskrives som en 2-årig gymnasieoverbygning på et år efter EFG, HG eller hvad den grundlæggende handelsskoleuddannelse nu har heddet gennem tiderne. Handelsgymnasiets forløb blev således det samme som på det almene gymnasium.

Handelsskolernes Grunduddannelse (HG) var blevet ændret nogle år før, hvor ved behovet for lokaler hertil var steget. Undervisningen foregik på afdelingen på Nørrehus (Lerchesgade).

Samtidig øgedes tilgangen til højere handelseksamen og dermed også behovet for lokaler - og dette behov kunne

ikke tilfredsstilles indenfor skolens bygningsmæssige rammer.

Den "nye" bygning på Elmelundsvej

Og så kom atter ønsket om en 2. etape. Den opmærksomme læser har måske for et par år siden set omtale i den lokale avis af en evt. nybygning af en skole i havneområdet. Dette forudsatte imidlertid en afhændelse af bygningen på Elmelundsvej, hvorfor skolen fandt, at den rigtige løsning måtte være at beholde den gamle bygning, men opgraderet til en 2010-version.

Og sådan præsenterer bygningen sig i dag.

Ombygningen og moderniseringen har for et beløb på ca. 56 millioner tilført bygningen 8 klasselokaler mere end før og nye og bedre muligheder for bibliotek, administration samt flytning af lærerværelset til stueetagen, et tip-top moderne, auditorieagtigt fællesrum m.m.

Samtidigt flytter TietgenSkolens centrale ledelsesfunktioner fra Nonnebakken til 5. sal på Elmelundsvej.

Skal man forsøge sig med en vision for denne meget store ombygning og modernisering kunne den måske lyde som følger: "igen på toppen"

Nu med fleksibilitet, der rækker langt ind i fremtiden.

OUH PATIENTHOTELS TILBLIVELSE OG FUNKTION.

ved arkitekt Aage Bloch

Beslutningen om at opføre et patient-hotel ved OUH blev taget i amtsrådet i oktober 1993.

Byggeriet er en ellipsoformet glasbygning på ca. 7300 m², indeholdende 120 værelser fordelt på 5 etager. I stue-niveau er hotellets reception og spisesa-lon.

Intentionen var at få flere værelser, men den tildelte økonomi tillod det ikke den-gang.

Det skal dog bemærkes, at bygningen konstruktivt er dimensioneret til yderli-gere 3 etager.

Hotellet er blevet et nyt vartegn for OUH. Hotellets indgang er derfor også blevet hospitalets hovedindgang, med direkte forbindelse til den gamle forhal.

Det var en dristig beslutning, at placere et så moderne byggeri mellem flotte rødstensbygninger og betonbyggeriet fra tresserne. De fleste synes det er ok.

Ideen med hotellet er, at give patient-terne en bedre service og endda til en mindre udgift, idet et ophold på patient-hotellet er væsentligt billigere end på de stationære sengeafsnit.

Patienter der visiteres til hotellet skal være så selvhjulpne, at de kan klare sig, evt. med støtte fra raske pårørende, der i øvrigt også har mulighed for at bo på hotellet.

Det skal bemærkes, at receptionen er døgnbemandet med erfarne sygeplejer-sker. Alle værelser har direkte telefon-forbindelse til receptionen, på den måde er den medicinske sikkerhed og tryk-hed i top.

Eneste etage, der er bemandet døgnet rundt, er barselsafsnittet "Vuggen" på 2 etage. Ca. 2000 barselskvinder bliver år-ligt henvist til hotellet.

Bliver en gæst på hotellet uventet akut syg kan der hurtigt ske en overflytning til hospitalet. Fra hotellets kælder er der direkte adgang til hospitalets tunnelsys-tem, der fører direkte ud til alle afde-linger.

Patienthotellet rummer desuden flere opholdsrum, mødelokaler, fysioterapi-og motionsrum samt et legerum.

Kunst

Skulpturen "Svalerne" udført af Robert Lund Jensen blev, i forbindelse med byg-geriet, flyttet til arealet foran hovedind-gangen.

Inde i hotellet er der i forhallen vand-kunst med Keld Moseholm figurer.

På etagerne er udsmykningen billeder af Jens Fomsgaard, Aksel Jensen, Anna Vilsbøl og OUH's Kunstforening.

Netop i disse måneder færdiggøres udvi-delsen med de 3 førortalte etager.

Byforeningen besigtigede i øvrigt bygge-riet 19. november 1997, hvor jeg sam-men med hotelchefen forestod rundvis-ningen.

foto: Flemming Wedell

UNI SØPLAN

ved Byforeningens bestyrelse

foto: www.herninghuse.dk

Badeliv ved Fuglsang Sø, Herning

Odense Kommune sendte kort før sommerferien en by- og landskabsplan i offentlig høring. Planen, kaldet GRØN BLÅ REKREATIV PLAN, omfatter det store område ved universitetet, forskerparken og det kommende superhospital.

Som en kommentar til planen indsendte Byforeningen for Odense et indlæg vi kaldte en odenseansk sommerutopi. En plan, som tager udgangspunkt i menneskets lyst til leg, sport og uforpligtede tidsfordriv, uden at det går ud over floraens og faunaens mangfoldighed. En plan med store åbne vandflader til sejlsport, moser og enge, badestrande og høje bakker. En plan, drevet af en barnlig trang til nye markante træk i kulturlandskabet. Måske den samme trang som skabte voldgravene og parken ved Lindvedgård i renæssancen.

Vi kaldte planen en utopi, fordi vi godt ved at den slags "useriøse" ideer ikke bliver taget alvorligt i Odense Kommunes byplanafdeling - men måske er det alligevel ikke en utopi, for andre steder kan den slags tanker godt blive til virkelighed - så hvorfor ikke i eventyrets hovedstad, byen med sloganet "at lege er at leve". Landskabet omkring Herning er på få år ændret fra hedeland til badeland. Måske ikke helt politisk korrekt set med odenseanske planlæggeres øjne, da strandgæster og sejlåde

Fuglsang Sø er en kunstigt anlagt sø

foto: www.visitherning.com

ikke hører hjemme på heden - men det er herningenserne tilsyneladende ligeglade med. De elsker deres nye strande og byen har fået en række nye attraktive boligområder med "havudsigt". Tænk et aktiv det ville være for Odense, SDU og det nye superhospital, hvis den "grønne blå rekreative plan" også indeholdt store vandarealer til sport og leg. Ingen andre steder i Odense Kommune er der plads til et 2200 m langt rosportsanlæg, og hvor ligger det bedre end ved universitetet? - En 100 m bred vandattraktion tværs gennem hospitalsområdet med en moderne Ponte Vecchio over Canal Grande. En letbanestation ved en badestrand og samtidig masser af nye muligheder for dyreliv, der holder af vådområder. Det let kuperede terræn er en spændende udfordring og en mulighed for interessante og dramatiske sammenstød mellem natur og kultur.

Ved anlægget af en af de store søer i Herning viste det sig at jordbundsforhold og grundvandstand ikke var helt ideelle til "at holde på vandet" i søen. Hjælpen kom fra Tåsinge i form af råstoffet bentonit, som søens bund blev foret med. Bentonit er en lerart der har den egenskab at være aldeles vandtæt i våd tilstand! Bentonit har endvidere den egenskab at det binder organisk materiale til sig, så søen til stadighed holdes ren og klar. Efter sigende lover

leverandøren af bentonit ca. 100.000 års garanti for membranens tæthed, så den side af sagen skulle også være i orden. Søens størrelse på knap $\frac{1}{2}$ km² gør den selvforsynende med vand fra de omkringliggende områder og fra regnvand. I meget tørre eller meget våde perioder er det også muligt at styre vandstanden ved hjælp af "grundvandsventiler" i søbunden og overløbsventiler i søens sider.

En af de mere seriøse sider ved sønlægget er dets rolle i bæredygtighedens tjeneste som regnvandsbuffer i området og ved de muligheder $\frac{1}{2}$ -1 mill. m³ vand

giver i forhold til køling og opvarmning af det nye superhospital og af universitetet.

Det er muligt, at gennemsnitsalderen blandt Byforeningens medlemmer er lidt højere end gennemsnitsalderen i Odense Kommunes byplanafdeling, men vi tillader os alligevel den barnlige glæde at forestille os et 2 km langt spejl lagt ud i det let kuperet landskab ved universitetet.

I Byforeningen leger vi så længe vi lever!

tegning: Søren Bang-Møller

DET NYE ODINSTÅRN

af Lennart Greig

Odense mangler et udkigstårn!
Man kan savne Odenses gamle tårne, også selv om man ikke selv har set dem.

Engang var der flere markante: Rådhusstårnet, Odinstårnet og Gastårnet - de var med til at præge Odenses skyline.

Et år tilbage afholdt City Design, Odense Kommune en workshop om anvendelsen af det frigjorte areal ved nedlæggelsen af dele af Thomas B. Thrigesgade. Et af de forslag, som blev fremført her, var et udkigstårn, hvor man kunne komme til tops og kigge ud over byen.

I en alder af 2 år har jeg da også selv været i det gamle Odinstårn, men uden jeg i dag har nogen erindring herom.

Min far byggede modelsvæveflyvere og brugte af og til Odinstårnet som platform til at sende flyverne afsted. Han opnåede flere anerkendte rekorder inden for tids- og længdeflyvning med afsæt herfra.

Endelig husker jeg da også fra min drengetid, at man dengang kunne komme op i Sct. Knuds kirketårn. Efter en spændende trappeklatrung forbi ur og kirkeklokker kunne man komme til udsigten øverst oppe.

Der findes en forening: 'Foreningen Odinstårnet', der siden 1991 ihærdigt har arbejdet på at få rejst et nyt tårn, og interessen er stor, som bl.a. kan mærkes ved, at foreningen på det seneste har fået mange nye medlemmer.

Det nye Odinstårn er tegnet af Søren Bang-Møller, 'S.B. Møller Ingeniør- og Designvirksomhed' i Sønderød, og er på mange måder et virkeligt flot tårn - tilbage er blot finansiering og placering.

Af en flot folder, som kan erhverves gennem foreningen eller downloades fra www.detnyeodinstaarn.dk, fremgår det:

'Det nye Odinstårn er 218 meter højt, og med spir når det en højde på 240 meter. Uanset placeringen vil det være Danmarks højeste udkigspunkt.

Som regionalt og nationalt symbol vil et nyt Odinstårn have uvurdelig betydning. Om dagen vil Det nye Odinstårn stå som æstetisk blikfang for alle i og omkring byen. Om aftenen og natten vil tårnet stå som et smukt og lysende pejlemærke, som på lang afstand synliggør Odense.

Danmarks højeste punkt. Et synligt logo og brand for Odense og Fyn, som vil blive kendt verden rundt.

Det bliver muligt at besøge tårnet og se den enestående udsigt over Odense By, hele Fyn og dele af Sjælland og Jylland. Ved kulturbegivenheder vil tårnet være det naturlige udgangspunkt for lysshows og fyrværkeri, og vil kunne fungere som scenebaggrund eller kulisser ved store koncerter, sportsturneringer o. lign.. Det nye Odinstårn skal ikke kun være turistattraktion, men virke som et element, der forskønner byen og giver dens borgere nye spændende oplevelser.

Intentionen bag byggeriet af Det nye Odinstårn er at give Odense et enestående monument tilbage, samt at skabe

et kulturelt center med appel til såvel byens borgere, virksomheder, offentlige organisationer og turister.

Odense får et enestående vartegn, med rod i fortiden og med alle muligheder for at pege fremad....'

Placeringen er noget af et problem.

Det skulle jo gerne være et vartegn for Odense, så det kræver en placering i Odenses nærhed. Stedet for det oprindelige Odinstårn er bebygget med Odinsparken, og det er urealistisk at skulle rive den ned.

En hel oplagt placering ville være det militære øvelsesterræn på Rismarksvej, som ikke bruges særligt meget. Et sådant øvelsesterræn burde kunne flyttes et andet sted hen for at give plads til tårn og parkeringspladser, men selv Odense Kommune nægter at gå ind for en sådan placering.

Man har set sig om efter andre placeringer, og 1000-årsskoven kunne måske være en mulighed.

Så er der jo lige finansieringen. Hvem har lyst til at skyde penge i projektet? Alle analyser og prognoser viser ellers, at det er et sundt projekt, og den investerede kapital vil komme tilbage indenfor en kort årrække.

Det gamle Odinstårn blev rejst i en lavkonjunkturtid, som måske kan ligne i dag, så det burde jo kunne lade sig gøre!

Man kan kun ønske Foreningen Odinstårnet lykke og held med det fortsatte arbejde. Det vil være en stor dag, når Odense igen har et Odinstårn.

JACOBSKIRKEN

ved forstander Tommy Rasmussen

foto: Flemming Wedell

I rækken af kirkebesøg skal vi denne gang besøge Jacobskirken i det indre Odense.

Kirken er opført i 1888.

Forstander Tommy Rasmussen er vor vært. Han viser rundt og fortæller om kirken.

Den Apostolske Kirke er en af de mellemstore frikirker i Danmark, og oprettet i 1923.

Trosretningen tilhører som sådan den internationale pinsevækkelse.

Efter rundvisningen serveres der en kop kaffe. Her vil der være mulighed for at stille spørgsmål.

DEN APOSTOLSKE KIRKE I ODENSE

tid	>	tirsdag den 2. november, klokken 19 ⁰⁰ - 21 ⁰⁰
sted	>	Jakobskirken, Thorsgade 40, Odense
tilmelding	>	Lennart Greig 98 38 30 49 / lennart@greig.dk eller Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38
mødegebyr	>	30 kr. incl. kaffe - max. 50 deltagere

KMD - ODENSECENTRALEN

ved produktudviklingschef og underdirektør Erling Dydensborg

foto: Flemming Wedell

tid	>	onsdag den 10. november, klokken 19 ⁰⁰ - 21 ⁰⁰
sted	>	KMD, Niels Bohrs Allé 185, Odense SØ
tilmelding	>	Lennart Greig 98 38 30 49 / lennart@greig.dk eller Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38
mødegebyr	>	20 kr. - max. 40 deltagere

BESØG PÅ KMD (TIDL. KOMMUNEDATA)

Kommunedata blev startet i 1972 for fra centralt hold at udvikle og levere dataløsninger til kommunerne.

Det har med tiden udviklet sig til et meget stort foretagende med afdelinger i København, Århus, Aalborg og Odense.

KMD Odense har ligget på Niels Bohrs Allé siden 1980.

Dengang blev der opført en kontorbygning til 175 ansatte samt en stor maskinstue.

Der er bygget til i flere omgange, så der i dag er tre længer med plads til over

500 ansatte og mange gæster/kursister.

Til gengæld er der ikke mere en maskinstue.

Vi vil komme til at høre nærmere om virksomhedens historie og udvikling. Desuden bliver der mulighed for at se moderne kontorlokaler. Såvel storrumskontorer som cellekontorer.

Der venter os et spændende besøg omgæret af meget stor sikkerhed.

KMD vil være vært ved et lille traktement.

ODENSE, HVEM ER DU?

ved Mads Peter Aagaard Madsen, odenseaner.

Eliné-bygningens forestående nedrivning er ikke et uerstatteligt tab. Men den er endnu en påmindelse om de sår, byen i nyere tid har påført sig selv, og som på længere sigt truer med at gøre bysbørn fremmede i deres egen by.

Et hus rives ned og erstattes af et nyt. Ikke noget opsigtsvækkende ved det. Sådan er byfornyelse foregået siden de første bysamfund opstod. Gamle og slidte rammer erstattes af nye og mere solide – til gavn og glæde for alle. Så hvorfor interessere sig for et ældre hus i Vestergade, som formentlig snart må vige pladsen for en ny og yngre model? Hvad gør sådan en bygning så speciel, at man overhovedet bør ulejlige sig med at have en holdning til den?

Svaret giver bygningen ikke selv. Den syner ikke af noget særligt. Køn, jovist. Velholdt, ligesådan. Men et dygtigt udført nyt byhus i dens sted ville sandsynligvis kunne leve op til de samme æstetiske standarder. Nej, årsagen til at vi, som holder af Odense, bør interessere os for Eliné-bygningens skæbne, må efter min mening findes andetsteds: I husets – og vores bys – byplanlægningshistoriske kontekst.

Lidt om konteksten

De trinvis "organiske" forandringsprocesser, der karakteriserede Odenses udvikling i før-moderne tid, skyldtes delvist, at vi i gamle dage ikke havde teknologien til at lave store og hurtige forandringer. Ej heller havde vi noget påtrængende behov for at gennemføre den slags forandringer. Byen ændrede sig derfor kun langsomt. Denne præmis forsvandt imidlertid med modernismens

foto: Flemming Wedell

gennembrud i første halvdel af 1900-tallet. Moderne produktionsmetoder og privatbilismens hastige udbredelse gjorde det pludseligt både nødvendigt og muligt at gennemføre store byfornyelsesprojekter (Albanigade, Torvegade, Thomas B Thriges Gade, Fisketorvet, Nørrebro, Hans Mules Gade, osv). Vi ved alle i dag, hvilke konsekvenser disse projekter fik.

Arven fra modernismen

Men modernismens væsentligste bidrag til Odenses arkitekturhistorie er efter min mening ikke dens virketrang og udnyttelse af moderne teknologiske muligheder. Odenses modernistiske arv har en mere ideologisk karakter. Jeg tænker på formsproget. Modernistisk arkitektur er som oftest kendetegnet ved markante brud med tidligere tiders byggetraditioner – både hvad angår stil, materialer og håndværk. Stilen er kontant, materialerne er industrielle og håndværket er minimalt. Respekten for fortiden kan ligeledes ligge på et meget lille sted.

Modernismens markant anderledes udtryk kombineret med det – i forhold til Odenses størrelse – forholdsvis store antal totalsaneringer i løbet af perioden 1950-1980 gjorde, at Odense gennemlevede nogle byfornyelsesmæssigt mildt set talt turbulente og voldsomme år. Der skete en masse, hurtigt og af omfattende betydning. Man kan sige, at den tempofyldte og begivenhedsrige udvikling i årtierne efter krigen stod i kontrast til de forudgående mange århundreders mere adstadige og trinvis fornyelser. Odenses historie rummer i hvert fald ikke andre eksempler på byfornyelse i samme skala som i de ovennævnte tre årtier. Selv jernbanen blev i sin tid helt bevidst ført nord om bykernen – ikke tværs igennem den.

25 år der ligner 250

Min pointe med ovenstående hurtige historiske gennemgang er, at ændringerne af byens topografi skete meget hurtigere, end hvad godt var. Hvorfor det? Odense Magistrats 2. Afdeling formulerer det faktisk bedre, end jeg selv ville kunne: "Inden for en menneskealder forvandlede byens centrum så ganske og aldeles, at et bysbarn, der havde været borte og vendte hjem igen efter 25 år, næppe ville have kendt sin by igen her, om ikke det havde været for Domkirkens uforandrede tårn og spir". Jeg citerer her registranten for Vestergadekvarteret i Odense i 1984, fordi jeg helhjertet sympatiserer med det omtalte fiktive bysbarn, der ikke kan genkende sin fødeby. Taler jeg i dag med mine forældre om vores fælles by i henholdsvis deres ungdom og min, så er det fysisk to helt forskellige byer, vi taler om. Fotos taget samme sted med 25 års mellemrum viser to vidt forskellige lokaliteter. Det historiske fællesskab, den lokale identitet og samtalen på tværs af generationerne

har i mange tilfælde taget uoprettelig skade. De fælles referencerammer er udviskede – hvis ikke helt væk.

Hvad har vi lært?

Kun 25 år skulle det tage at ændre en 1000 år gammel købstad til ukendelighed. Beslutningerne var demokratiske og truffet med åbne øjne. Man vidste, hvad man gjorde. At resultaterne alligevel blev så brutale, fremmedgørende og perspektivløse, at de i 2010 fortsat er genstand for lappeløsninger, mener jeg at enhver lokalpolitisk beslutningstager bør være sig pinligt bevidst. Ingen ansvarsfuld magthaver bør kunne bringe sig selv til gennemgribende at redefinere en middelalderby uden tanke for fortidige og kommende slægter. Med andre ord: den demokratiske, billige, nemme og hurtige løsning er ikke nødvendigvis den rigtige. Det er denne læresætning, som bygningen Vestergade 52 minder os odenseanere om i dag. Det er denne historiske lektie, som gør det relevant for os at interessere sig for husets skæbne.

Glemmer vi Odenses byplanlægningshistoriske kontekst eller er vi ligeglade, risikerer vi at miste uerstattelige værdier, som det er lykkedes andre europæiske provinsbyer af samme størrelse (f.eks. Freiburg, Brighton, Utrecht, Padova og Münster) at fastholde: identitet, kontinuitet, fællesskab, historisk bevidsthed og i sidste ende stolthed. Man kunne indvende, at der med Eliné-bygningen blot er tale om et enkelt hus, som kun meget få vil savne. Jo tak, men hvad så med den næste bygning, og den næste igen? Og hvad med de gadeforløb, den arkitektur og den kvalitet, der træder i stedet? Hvilken by er det i det hele taget, at jeg kalder Odense?

Byplanlægger! Memento Mori!!

KANONFOTOGRAFEN

ved Lennart Greig

fotos på siden fra Kurt Christensen

Kanonfotografen Kurt Christensen ved H.C. Andersens hus.

Kunder i 'butikken' på Flakhaven.

Kanonfotograf på Sct. Knudsmarked, 1952

Kurt Christensens hjemmeside med flotte Odensebilleder:

www.odensefotogalleri.dk

Har du mødt Odenses kanonfotograf på gaden?

I 2008 startede Kurt Christensen det gamle håndværk op igen her i byen.

Kanonfotografen opstod i Danmark omkring 1910 rundt på pladser og stræder i større byer.

Han var den jævne mands portrætfotograf, der ukompliceret fremstillede et sort/hvid papirbillede på 2 minutter, og gerne med kendte bygninger som baggrund. Han fremkaldte billedet i sin store kamera-kasse, der både var mobilt mørkekammer og kamera.

I årene mellem første og anden verdenskrig var der omkring 500 kanonfotografer i Danmark. Den folkelige gadefotograf sluttede, da det blev nemt for enhver at fotografere til almindeligt brug.

Udtrykket kanonfotograf kom p.g.a. den store kasse på 3 ben, der lignede en kanon, og som blev betjent gennem et kighul og en sort lystæt ærmesluse. Kameraet var som regel hjemmebygget.

Det er Kurt Christensens boks også, men nu med med hel nyt digitalt kamera og og printer indeni. Solceller på toppen hjælper til med at holde batterikapaciteten vedlige.

På 1 minut fremstilles farverige Odense-turistkort med bagtryk og folk er selv fotomodeller. Der er også udstilling af egne postkort fra hans store onlinegalleri med Odensefotos.

Kilde:
Kurt Christensen folder

BESØG PÅ DET FYNske KUNSTAKADEMI

ved rektor Merete Jankowski

foto: Flemming Wedell

tid	>	Fredag den 3. december, klokken 18 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰
sted	>	Brandts Torv nr. 1, 4.sal
tilmelding	>	Lennart Greig 98 38 30 49 / lennart@greig.dk eller Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38
mødegebyr	>	20 kr., - max. 50 deltagere

Det Fynske Kunstakademi, som ligger på toppen af Brandts, kunne 14. december sidste år fejre 25 års jubilæum.

Forud lå 25 begivenhedsrige år, hvor skolen har udviklet sig til et særdeles anerkendt uddannelsessted.

Byforeningen skulle i februar i år have besøgt Akademiet, men en brand kort tid før, der ødelagde lokalerne, satte en stopper for besøget.

Skolens rektor Merete Jankowski vil fortælle om akademiets målsætning og daglige arbejde. Herunder bliver der lejlighed til at se elevernes arbejder.

Der bliver spørgetid ved kaffen, hvor også Birte Landorph andetsteds i bladet har bebudet at underholde med noget julerelateret.

Et spændende arrangement, der starter klokken 18, og er det sidste i år.

EN KRØNIKE OM EN KØBENHAVNERKIOSK OG DENS SKÆBNE –

ved Birte Landorph, sekretær

foto fra Nodjyllands kunstmuseum

Kiosken på Lille Triangel i København formodentlig sommeren 1906.

I fortællingen *Lille Jubbers Jul* forekommer politibetjent Nikolajsen, som faktisk var en virkelig person. Han ses midt på gaden i højre side.

I min tid som sekretær i Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitetshospital afholdt vi, som de fleste institutioner, en udflugt ved adventstide, også kaldet en julefrokost.

Ved en sådan begivenhed for mere end 20 år siden medbragte en af deltagerne, Bodil Nørbach, en lille julehistorie, som hun læste op. Det blev til en tradition, som stadig fastholdes, at den læses op hvert år ved årets juleudflugt. *"Lille Jubbers Jul -julefortællingen hvor den hårde hverdag til slut toner bort i det tindrende lys fra brændende hjerters spillende flamme"*, udkom i 1942 på Politikens forlag som en af sytten sælsomme fortællinger. Forfatteren er Finn Gerdes.

Fortællingen foregår i telefonkiosken på Lille Triangel i København, en af de gamle kiosker tegnet af arkitekten Fritz Koch. Et smukt stykke gadeudstyr i jugendstil, som nu kun eksisterer i få eksemplarer.

I vores lille forskningsgruppe havde vi aldrig været i tvivl om, at kiosken stadig stod på sin plads på Lille Triangel. Men da en af vore medarbejdere, Kirsten Bache, i 1990 flyttede til København og ved juletid lagde vejen forbi Lille Triangel opdagede hun til sin forundring, at kiosken var væk. Hun kørte hjem og skrev resolut til Københavns Bymuseum *"sig mig, hvad blev der egentlig af kiosken"*

på *Lille Triangel*?" Svaret fra Bymuseet var, at den i december 1973 var blevet flyttet til Nordjyllands Kunstmuseum, hvor den blev stillet op i haveanlægget blandt diverse billedhuggerarbejder. Initiativtager var museets direktør Lars Rostrup Boyesen som mente, at kiosken var et kunstværk i skulpturel form af høj kvalitet og et værdifuldt stykke kulturhistorie. Selskabet Københavns Telefonkiosker blev dannet i 1895 med det formål at opstille kiosker hvor der skulle være telefon, avissalg, salg af teaterbilletter m.v.

Min interesse for kiosken var vakt og jeg skrev i november 1990 til Nordjyllands Kunstmuseum og spurgte, om museet havde et billede af kiosken. Det havde man, taget en eftermiddag i 1906, og oven i købet med en politibetjent på, som jo spiller en vigtig rolle i historien. Kiosken var imidlertid blevet taget ned, da der kom en ny direktør på museet, som ikke mente, den hørte hjemme i museumsparken. Den var lagt i depot i mange sektioner og på flere forskellige af kommunens oplagspladser i Aalborg, godt gemt og næsten glemt.

En kontakt til arkitekt Svend Aage Jakobsen i Magistratens 2. afdeling i Aalborg resulterede i at jeg aflagde besøg i Aalborg og fik lov at se depotet, hvor kioskens flotte kobbertårn blev opbevaret. Jakobsen berettede, at kommunens plan om at opstille kiosken i Aalborg var vanskeliggjort af dens højde, som er 9 meter, idet man ikke mente, at der i Aalborg var en plads, der havde de rette dimensioner til at kunne svare til kioskens dimensioner.

Mit besøg udløste en skrivelse til Københavns daværende kulturborgmester Tom Ahlberg, idet jeg mente, at kiosken

i stedet for at være "uddeponeret" fra museet til Aalborg kommune, som måske ikke kunne finde plads til den, burde sendes tilbage og igen opstilles i København.

Tom Ahlberg svarede, at han bestemt synes, man burde kunne samarbejde på tværs af bælt og hav for at sikre "*Lille Jubber*" og hans jul. Københavnske embedsmænd blev sat på sagen og i et brev den 5. november 1993 fra Stadsarkitektens kontor i København til stadsarkitekten i Aalborg takker Københavns kommune for, at man må afhente kiosken. Københavns daværende stadsarkitekt Jens Rørbech skriver den 19. november 1993, at man vil gå i gang med at finde en placering i hovedstaden og når kiosken lander i København, se nærmere på dens tilstand, da det jo nok vil være en betydelig omkostning at sætte den i stand.

Sagen kom nu pludselig til at ligge lidt stille. Aalborg var alligevel ikke indstillet på at slippe kiosken. I Ulykkes Analyse Gruppen holdt vi nøje kontakt til relevante personer i Aalborg, og jeg kunne ved årets juleudflugter berette om min løbende korrespondance og telefonsamtaler med myndighedspersoner i Aalborg, som blev mindet om, at "*Lille Jubber*" stadig ikke havde taget over hovedet.

Men langsomt kom der skred i sagen. Aalborg Kommunes planer for bymidten betød, at man muligvis kunne etablere en plads stor nok til at rumme kiosken. Driftsplanlægger Jan Carlsen blev sat på sagen og snedker Gertt Bregnhøj kom til at stå for det meste af arbejdet med at renovere og rekonstruere den gamle kiosk. Processen blev påbegyndt i 2005. Gertt Bregnhøj havde ikke nogen let opgave, idet han ikke havde mål-

Birte Landorph i Aalborg på besøg i Håndværkerhuset. Hun ses her ved den næsten færdige kiosk

faste tegninger at rette sig efter. Kun resterne af træværket og gamle fotografier, som vist her i artiklen, satte ham i stand til at genskabe Fritz Kochs kiosk. Håndværkerhuset i Aalborg har hjulpet med specielle opgaver såsom istandsættelse af træreliefferne med stjerne-tegn over vinduespartierne. Også uret i toppen kom til at fungere igen. Det gamle mekaniske værk er dog erstattet af et elektronisk.

Jeg har flere gange besøgt Aalborg og ved selvsyn fulgt arbejdet ved besøg i Håndværkerhuset, hos urmageren og på pladsen hvor Gertt Bregnhøj arbejdede med den store restaureringsopgave.

I august i år kunne Aalborg Kommune så invitere til indvielse af Gabels Torv, hvor den gamle kiosk fra Lille Triangel nu står genrejst og "Lille Jubber" endelig igen har fået tag over hovedet. Den er placeret i den vestlige ende af torvet og medvirker stærkt til dannelsen af et attraktivt byrum med plads til både ophold og aktiviteter.

Jeg glæder mig til mit næste besøg i Aalborg, hvor jeg, sammen med min gamle kollega Bodil Nørbach, som for nogle år siden flyttede til Aalborg, vil nyde en kop varm chokolade udenfor kiosken, som bliver indrettet til udeservering. Jeg vil sidde og glæde mig over en smuk plads, hvor der med Fritz Koch's gamle kiosk er skabt et nyt fikspunkt i Aalborg.

Og i Ulykkes Analyse Gruppen på Odense Universitetshospital er jeg sikker på, at traditionen med oplæsning af julefortællingen om "Lille Jubber" vil blive opretholdt. Nu i den forvisning om, at "Lille Jubber" ikke mere er alene i den vide, hvide verden men har både forældre og tag over hovedet en kold snevejrsdag i december.

Og så vil jeg glæde mig også til at få lov til at læse historien for Byforeningens medlemmer under samværet ved årets julearrangement fredag den 3. december.

Birte Landorph
sekretær

UNDERTEGNEDE ØNSKER AT TEGNE MEDLEMSSKAB

BYFORENINGEN FOR
ODENSE

Giro nr. 1551 555 4985

NAVN

enkelt medlemsskab
200 kr./år

VEJ

husstand
250 kr./år

POSTNUMMER/BY

ønsker ikke tidsskriftet
By & Land
kontingentet reduceres
50 kr./år

E-MAIL

Eventuelt indmeldt af

UNDERSKRIFT/DATO

Blanketten sendes til:

Byforeningen for Odense, v/ kasserer Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C.

OM BYFORENINGEN

Byforeningen for Odense er stiftet 8. april 1976.

Foreningens formål er at arbejde med emner vedrørende Odense Bys liv i fortid, nutid og fremtid, øge interessen herfor og fremme bevaring og udvikling af kulturhistoriske og æstetiske værdier.

Foreningens formål søges blandt andet realiseret gennem møder og ekskursioner samt dannelsen af interessegrupper. Disse sidste etableres af bestyrelsen efter foreliggende ønsker og behov og samarbejder med denne.

POST**PP**

DANMARK

MAGASINPOST
STANDARD**A****BLIV MEDLEM!**

Ønsker du at modtage bladet fast eller deltage i foreningens aktiviteter, kan du rekvirere yderligere materiale ved at kontakte et medlem af bestyrelsen. (Kontaktinformationer på side 2).

BALANCEBUEN

i Nonnebakkeanlægget
tæt ved Klaregadebroen

Park&Natur oplyser:

Odense kommunes Kunstfond står for opstilling og administration af kommunens kunstværker.

Skulpturen er udført af billedhugger Mette Agerbæk, Stenosgade 8, 5230 Odense M.

Skulpturen hedder "Balancebuen" og blev afsløret den 4.6.2010 i anledning af Odenses deltagelse i Expo 2010 i Shanghai.

Skulpturen med de to "lige vagter" er placeret på dette sted - lige overfor granitportalene ind til Munke Mose - "som en buegang i byrummet i Odense, som giver et billede af, hvor meget af livets kredsløb, vi deler med indbyggerne i Shanghai - selvom afstanden til dem er en halv verdenskugle.

Bedre by, bedre liv drejer sig om, hvordan vi kan gøre de stadigt voksende byer bedre gennem udvikling i balance fx ved at fremme bæredygtig trafik.

"Lige vagter" er to kvinder i identiske positioner, der balancerer overfor hinanden på hver sin granitsøjle og hver især holder de en cirkel ud for sig.

På den ene kvindes cirkel er der på den ene side aftegninger, der viser H.C.Andersens solansigt og på den anden side aftegninger af et hjul.

foto: Flemming Wedell

Den anden kvindes cirkel har symbolet for balance og ligevægt - Yin og Yang - svagt aftegnet på den ene side og et hjul på den anden side.

Som borger i Odense kan vi gå igennem balancebuen eller rundt om den - og på en gang se det fjerne i det nære, og det kendte i det fremmede.

Kvindernes positioner minder om en frosset bevægelse fra den kinesiske kampkunst Tai Chi.

Skulpturen er støbt i bronze, ligesom cirklerne er af bronze.

Kvinderne er ca. 175 cm høje og cirklerne har en diameter på ca. 65 cm. Skulpturerne står på 200 cm høje sorte kinesiske granitsokler."